

også i erhvervsbygninger ofte tilfældet, at isolering og varmeanlæg er for ringe, de nuværende brændselspriser taget i betragtning.

Nødvendigheden af en øget standard på disse områder må erkendes på arbejdspladser, f. eks. i detailhandel, kontorlokaler, ekspeditionslokaler og i opholdsrum i andre erhvervsbygninger, hvor ophold nødvendigvis er passende temperatur.

Inden for jordbruget, der omfatter landbrug, erhvervsgartneri og erhvervsfrugtavl m. v., jfr. bemærkningerne til kapitel II, er der et betydeligt behov for gennemførelse af isolering og andre energibesparende foranstaltninger i erhvervsbygninger.

Inden for landbruget findes der således et stort antal ældre staldbygninger, hvor de isoleringsmæssige forhold er dårlige. En tilskudsordning som den foreslåede vil kunne medvirke til gennemførelse af en tiltrængt isolering i disse bygninger. Endvidere vil der kunne ske en energibesparelse ved installation af ventilations- og klimastyringsanlæg i f. eks. svinstalde.

Med hensyn til gartnerierhvervet bemærkes, at der efter den hidtidige støtteordning har kunnet ydes statsgaranti for lån til et samlet beløb af 100 mill. kr. dels til oliebesparende foranstaltninger og dels til likviditetsforbedringer. Endvidere kunne der ydes rentetilskud i 5 år efter nærmere fastsatte regler.

Der er i henhold til denne ordning ydet garanti for godt 99 mill. kr.

Inden for væksthøgartneriet vil der ligeledes kunne opnås betydelige energibesparelser i kraft af det store energiforbrug i dette erhverv.

Støtte til ny-, til- og ombygninger samt forbedringer i landbruget.

Der har i den senere tid kunnet konstateres en nedadgående tendens for investeringer i erhverv uden for landbruget bl. a. som følge af stagnerende eksport.

De samvirkende danske Landboforeninger og De samvirkende danske Husmandsforeninger har på denne baggrund i en fælles henvendelse til regeringen af 30. maj 1975 rejst forslag om en midlertidig tilskudsordning for investeringer i landbruget.

Inden for landbruget er der et betydeligt opsøret investeringsbehov, fordi investeringerne lå på et lavt niveau i 1960-erne, hvor de økonomiske vilkår var utilfredsstillende for erhvervet. Et direkte tilskud til investeringer i landbrugets driftsbygninger vil derfor utvivlsomt kunne udløse mange hver for sig mindre investeringer i nybyggeri m. m. og derigennem være til gavn for beskæftigelsen i byggeriet og

på længere sigt til gavn for jordbrugserhvervenes produktion og eksport.

Der gives allerede støtte til investeringer i jordbrugserhvervene i henhold til lov nr. 222 af 26. april 1973 om støtte til modernisering af jordbrugsbedrifter. For at opnå denne støtte skal modtageren imidlertid opfylde en række betingelser, hvoraf den vigtigste er, at han skal opstille en såkaldt udviklingsplan. Denne plan skal godtgøre, at bedriften ved planens afslutning vil kunne give hver af de beskæftigede personer (dog mindst én heltidsbeskæftiget) en arbejdsindtægt, der mindst svarer til årsfortjenesten for mandlige, faglærte arbejdere i professionen.

Som følge af disse krav er det kun en mindre del af de samlede investeringer i landbruget, der kan opnå støtte efter denne lov.

Der er således et betydeligt udækket behov for tilskud til bygningsinvesteringer i landbruget, som ikke kan opnå rentetilskud i henhold til moderniseringsloven.

En forøgelse af landbrugsbyggeriet vil på længere sigt fremme landbrugets produktivitet og konkurrenceevne og derigennem medvirke til en forøgelse af den animalske produktion, der har været stagnerende i de seneste år.

En forøgelse af den animalske produktion er ønskelig i sig selv, idet den vil medføre en større eksport af forædlede landbrugsprodukter og dermed en øget valutaandtjening.

Endvidere vil en sådan produktionsforøgelse på længere sigt føre til en øget beskæftigelse i landbrugets forædlingsvirksomheder og tilknyttede brancher.

Specielt vil investeringer i svinstalde og en forøgelse af svineproduktionen på lidt længere sigt gavne beskæftigelsen i slagterier og kødkonserverfabrikker, hvor ledigheden som bekendt er betydelig for tiden bl. a. på grund af en vis råvaremangel som følge af afmatningen i svineproduktionen.

Støtte til arbejdsmiljøfremmende foranstaltninger.

Der har i de senere år været en betydelig interesse for forbedring af arbejdsmiljøet. Behovet herfor er dokumenteret af arbejdsmiljøgruppen af 1972, bl. a. på grundlag af en stor arbejdspladsundersøgelse foretaget af Socialforskningsinstituttet.

Arbejdsmiljøgruppen har påvist, at de samfundsmæssige omkostninger ved ulykker, sygdomme og nedslidning, der skyldes påvirkninger i arbejdsmiljøet, beløber sig til milliardbeløb. Forbedring af arbejdsmiljøet er både produktivitetsfremmende og omkostningsbesparende.